

2022 SONBAHAR VE KIŞ AYLARINDA ALMANYA'DA SİYASİ GÖRÜNÜM

M. ERKUT AYVAZ

SETA | PERSPEKTİF

EKİM 2022 · SAYI 348

- 9 Ekim 2022 Aşağı Saksonya Eyalet Meclisi seçim sonuçları ne anlam taşımaktadır?
 - Almanya'da yükselen enflasyon ve artan enerji maliyetlerine yönelik hangi önlemlerin alınması planlanmaktadır?
 - Almanya'da öne çıkan diğer güncel gelişmeler nelerdir?

8 Aralık 2021'de Almanya'da Sosyal Demokrat Partisi (Sozialdemokratische Partei Deutschlands, SPD), Yeşiller ve Hür Demokratik Parti'den (Freie Demokratische Partei, FDP) oluşan yeni bir federal hükümet göreve başlamıştır. Kırılğan bir zemin üzerine inşa edilen koalisyon hükümetinin geride bırakılan on aylık süreç içerisinde gündeminde bilhassa koronavirüs (Covid-19) salgınıyla mücadele ve bundan kaynaklı yaşanan ekonomik sorunlar, artan enerji maliyetleri, yüksek enflasyon ve son olarak Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı gibi konu başlıkları yer almıştır. Bununla birlikte alternatif enerji arayışlarına da hız verilirken Almanya'nın uluslararası siyasette daha aktif rol alması ve askeri olarak da güçlendirilmesi yönündeki hedefler öne çıkmıştır. Sonbahar ve kış aylarıyla birlikte ise Alman siyasetini daha yoğun bir süreç bekleyebilir.

AŞAĞI SAKSONYA EYALET MECLİSİ SEÇİM SONUÇLARI VE SEÇİMLERİN FEDERAL DÜZEYDE ETKİLERİ

9 Ekim 2022'de Almanya'nın Aşağı Saksonya eyaletinde gerçekleşen eyalet meclisi seçimlerinin kazananları SPD

(yüzde 33,4) ve Yeşiller (yüzde 14,5) olmuştur.¹ Böylelikle SPD ve Almanya Hristiyan Demokrat Birliğinden (Christlich Demokratische Union Deutschlands, CDU) oluşan Aşağı Saksonya Eyalet Hükümeti yerine SPD ve Yeşillerden oluşan yeni bir hükümetin kurulması beklenmektedir.² SPD'nin seçim galibiyetindeki temel etkenin mevcut Eyalet Başbakanı Stephan Weil'in (SPD) popülaritesi olduğu söylenebilir.³

Federal düzeydeki ana muhalefet partisi CDU ise bu son seçimlerde oyların yüzde 28,1'ine ulaşarak son altmış yıldaki en kötü Aşağı Saksonya seçim sonucuna ulaşmıştır. Halbuki CDU geçtiğimiz aylarda Kuzey Ren-Vestfalya Eyalet Meclisi seçimlerinde başarılı bir performans sergilemiştir. Başarısızlığın temel sebeple-

1 "Daten zur Wahl in Niedersachsen", zdf.de, 10 Ekim 2022, <https://www.zdf.de/nachrichten/thema/landtagswahl-niedersachsen-104.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

2 "Stephan Weil rechnet mit rot-grüner Koalition", zeit.de, 10 Ekim 2022, <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2022-10/landtagswahl-niedersachsen-stephan-weil-spd-rot-gruene-koalition>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

3 Wenke Börnsen, "Folgen für die Bundespolitik: Fünf Erkenntnisse aus der Niedersachsen-Wahl", tagesschau.de, 10 Ekim 2022, <https://www.tagesschau.de/inland/innenpolitik/niedersachsen-wahl-erkenntnisse-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

M. ERKUT AYVAZ

Erlangen-Nürnberg Üniversitesi (Almanya) Siyaset Bilimi ve Kamu Hukuku bölümlerinden 2011'de mezun oldu. DAAD bursu ile Duke University (ABD) Siyaset Bilimi departmanında 2012-2013 arasında eğitim aldı. ABD dönüşü 2014'te Erlangen-Nürnberg Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde yüksek lisans tezini bitirmesini müteakip mezun oldu. Çeşitli ulusal gazetelerde yayımlanmış yazıları bulunan Ayvaz Otto-Friedrich-Universität Bamberg'te (Almanya) doktora çalışmalarını sürdürmektedir.

ri olarak CDU Genel Başkanı Friedrich Merz'in son haftalardaki popülist söylemleri, Ukraynalı mültecileri de eleştiren çıkışları⁴ ve genel olarak CDU'nun ilgili eyaletteki liste başı adayı Bernd Althusmann'ın zayıf performansına işaret edilebilir.

Üç partili bir koalisyonun oluşması federal hükümette en küçük ortak konumundaki FDP ise oyların yalnızca yüzde 4,7'sini almış ve yüzde 5 seçim barajını geçemeyerek eyalet meclisine girmeyi ıskalamıştır. Böylelikle FDP federal hükümette yer almaya başladığı 8 Aralık 2021'den itibaren gerçekleşen diğer eyalet meclis seçimlerinde olduğu gibi düşüş trendini sürdürmüştür. Söz konusu başarısız gidişata yönelik bilhassa FDP'nin federal koalisyondaki politika tercihlerinin sebep olması muhtemeldir. Bu durumda SPD, Yeşiller ve FDP'den oluşan federal hükümetin önümüzdeki günlerde gerginliklere sahne olabileceği tahmin edilirken koalisyonda daha belirgin fikir ayrılıklarına gidilmesi de gündeme gelebilir.⁵ SPD ve Yeşiller'den ise federal hükümetin geleceğine yönelik sükunet çağrıları yapılırken mevcut konjonktürde bir hükümet krizinin aşırı sağcıları sevindeceği uyarılarında bulunmaktadır. Son seçimlerde ciddi gerileme yaşayan FDP'nin ise mevcut federal politika tercihleri sebebiyle gerileme trendini sürdürmesi muhtemeldir. Ancak federal politikalarda uç değişikliklere gitmesi ve hatta hükümetten çekilmesi ise olası değildir. Koalisyon ortaklarını belli başlı konularda tavizlere ve böylelikle daha çok FDP lehine uzlaşma kararları almaya zorlaması gündeme gelebilir.

Sol Parti ise genel anlamdaki gerileme trendiyle uyumlu olarak Aşağı Saksonya Eyalet Meclisine girmeyi yine başaramamıştır. Aşırı sağcı Almanya için Alternatif Partisi'nin (Alternative für Deutschland, AfD) Aşağı Saksonya'da oylarını 4,7 puan artırarak yüzde 10,9'a çıkarması ise batı eyaletlerinde de güç kazanması olarak yorumlanmaktadır.

4 "Geflüchtete aus der Ukraine: Merz beklagt 'Sozialtourismus'", tagesschau.de, 27 Eylül 2022, <https://www.tagesschau.de/inland/merz-ukraine-fluechtlige-deutschland-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

5 "Wahlausgang in Niedersachsen: 'Die Ampel insgesamt hat an Legitimation verloren'", zeit.de, 10 Ekim 2022, <https://www.zeit.de/politik/deutschland/2022-10/fdp-christian-lindner-wahlausgang-niedersachsen-legitimation-ampel>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

EKONOMİDE GİDİŞAT, YÜKSEK ENFLASYON VE OLASI ANLAŞMAZLIKLAR

Eylül 2022'de Almanya'da yıllık enflasyon yüzde 10'a çıkarak 1951'den bu yana en yüksek orana ulaşmıştır.⁶ Kamuoyunda endişelere yol açan son resmi enflasyon rakamlarının yanı sıra hissedilen enflasyon oranının ise yüzde 34'ü aştığı ileri sürülmektedir.⁷ Mevcut enflasyon artışının yüksek enerji fiyatları sebebiyle önümüzdeki aylarda da sürmesi beklenirken⁸ bu durumun iş ve sanayi çevrelerinde büyük iflaslara yol açabileceğine yönelik endişeler de mevcuttur.⁹

Önümüzdeki süreçte enerji fiyatlarındaki artış ve ekonomik durgunluk gerekçe gösterilerek toplumsal protestoların neredeyse "halk ayaklanmaları"na dahi yol açabileceği bazı önde gelen hükümet mensupları tarafından ileri sürülmüştür.¹⁰ Bununla birlikte 8 Ekim'de 10 bin aşırı sağ yanlısı Berlin'de federal hükümeti protesto etmiştir.¹¹

Alman ekonomisini zor günlerin beklediği uyarıları yapılırken bazı ekonomi enstitüleri öngörülerini kamuoyuyla paylaşmıştır. Buna göre 2022 büyüme rakamları yüzde 2,7'den yüzde 1,4'e aşağı yönlü

6 Bahattin Gönültaş, "Almanya'da Enflasyon 71 Yılın Zirvesine Ulaştı", Anadolu Ajansı, 29 Eylül 2022.

7 "Preisanstieg: Gefühlte Inflation ist stärker als die tatsächliche", deutschlandfunknova.de, 4 Ekim 2022, <https://www.deutschlandfunknova.de/nachrichten/preisanstieg-gefuehlte-inflation-ist-staerker-als-die-tatsaechliche>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

8 "Starke Teuerung: Noch mehr Firmen wollen Preise erhöhen", tagesschau.de, 5 Ekim 2022, <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/konjunktur/inflation-preiserwartungen-ifo-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

9 Notker Blechner, "Folgen der Energiekrise: Droht ein Herbst der Pleiten?", tagesschau.de, 9 Eylül 2022, <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/insolvenzen-insolvenzwellen-energiekrise-gaspreise-habeck-baeckerei-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022); "Um ein Drittel gestiegen Firmenpleiten nehmen rasant zu", tagesschau.de, 10 Ekim 2022, <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/unternehmen/firmenpleiten-insolvenzen-september-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

10 "Faeser warnt vor radikalen Protesten wegen hoher Energiepreise", br.de, 17 Temmuz 2022, <https://www.br.de/nachrichten/deutschland-welt/faeser-warnt-vor-radikalen-protesten-wegen-hoher-energiepreise,TBqlkjN>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022); "Folgen von Gas-Stopp: Baerbock befürchtete Volksaufstände", sueddeutsche.de, 21 Temmuz 2022, <https://www.sueddeutsche.de/politik/krieg-folgen-von-gas-stopp-baerbock-befuechtete-volksaufstaende-dpa-urn-newsml-dpa-com-20090101-220721-99-110583>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

11 Erbil Başay, "Almanya'da AfD Partisi Hükümetin Enerji Politikasını Protesto Etti", Anadolu Ajansı, 8 Ekim 2022.

revize edilirken¹² enerji krizinin kötüleşmesi koşulu-
na bağlı olarak daha büyük ekonomik gerilemelerin
kaçınılmaz olduğu da kamuoyuyla paylaşılmaktadır.
Son olarak 12 Ekim'de federal hükümet tarafından
açıklanan ekonomik büyümeye ilişkin güncel tah-
minlere göre Nisan'da paylaşılan 2022 için yüzde
2,2'lik resmi büyüme beklentisi yüzde 1,4'e düşürül-
müştür. 2023'te ise Alman ekonomisinin yüzde 0,4
küçülmesi tahmininde bulunulmuştur.¹³

Diğer yandan federal hükümet şirketleri ve tüke-
ticileri artan enerji maliyetlerinden koruma hedefiyle
200 milyar avro değerinde bir yardım paketinin oluş-
turulacağını açıklanmıştır.¹⁴ Buna göre örneğin “doğal
gaz fiyatına üst sınır getirilmesi” gibi hedeflere işaret
edilirken federal hükümetin bu hedefleri on altı fede-
ral eyalet başbakanı ile hangi çerçevede hayata geçire-
bileceği sorusu fikir ayrılıklarına yol açmıştır.¹⁵ Eyalet-
lerin ilk aşamada hoşnut olmadığı bir federal plan ile
karşılaştıkları gözlenirse de son olarak 10 Ekim'de destek
paketine yönelik bir anlaşma sağlandığı kamuoyuna
duyurulmuştur.¹⁶ Ancak önümüzdeki günlerde söz
konusu paketin yasal bir çerçeveye kavuşturulmasında
eyaletler arası ve federal hükümetle olası anlaşmazlık-
ların oluşması ihtimali de vardır.

ALMANYA'NIN UKRAYNA'YA AĞIR SİLAH GÖNDERMESİ MESELESİ VE ARTAN BASKILAR

24 Şubat 2022'de Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısını
müteakip Almanya da –diğer Batılı ülkeler gibi– Uk-
rayna'nın yanında bir pozisyon almıştır. Ancak Alman-

ya'nın Ukrayna'ya spesifik ağır silahları göndermemesi
özellikle eleştirilere neden olmaktadır. Her ne kadar
Avrupa Birliği üzerinden maddi ve NATO üzerinden
askeri yardımlarda bulunulsa da İngiltere gibi sahadaki
dengeleri etkileyebilecek düzeyde etkili ağır silahların
gönderilmediği eleştirileri öne çıkmaktadır. Diğer yan-
dan 24 Şubat sonrası hem Almanya'nın kendi askeri
bütçesinin artırılması hem de Ukrayna'ya yönelik ağır
silahların gönderileceği kararı Şansölye Olaf Scholz
tarafından açıklanmıştır.¹⁷ Geride bırakılan yedi aylık
süreçte Haziran'da Federal Mecliste kararlaştırılan ve
Alman ordusu için hedeflenen 100 milyar avro tuta-
rındaki ek bütçenin¹⁸ yanı sıra Ukrayna'ya talep ettiği
bazı silahlar ve son olarak Ekim'de önemli bir hava sa-
vunma sistemi teslim edilmiştir.¹⁹ Ancak Ukrayna tara-
findan ısrarla talep edilen Leopard 2 tankları gönderil-
memiştir. Bu sebeple SPD, Yeşiller ve FDP'den oluşan
koalisyon hükümetine ve bilhassa Şansölye Scholz'a
yönelik kamuoyunda eleştiriler sürerken Scholz'un bu
konudaki tavrı “bu gibi hususlarda Almanya'nın tek
başına hareket etmeyeceği” görüşü ile gerekçelendiril-
mektedir. Bazı Yeşiller ve FDP'li siyasetçiler tankların
gönderilmesini savunsa da²⁰ Scholz'un bu konuda diğer
ülkelerden ayrı bir şekilde ve tek başına hareket etme-
mesi ve Leopard 2 tanklarının gönderilmemesi kuvvet-
le muhtemeldir.

RUSYA'NIN UKRAYNA'YA SALDIRISI SONRASINDA ALMANYA'NIN ALTERNATİF ENERJİ ARAYIŞLARI

Almanya'nın 24 Şubat 2022'den sonra Rusya'ya yöne-
lik özellikle doğal gaz enerji bağımlılığı belirginleşirken
ciddi bir enerji kriziyle karşı karşıya gelinmiştir. Son
olarak Kuzey Akım 2 doğal gaz boru hattının açılışının
Berlin yönetimi tarafından askıya alınmasının yanı sıra

12 “Düstere Prognose: Deutschland steuert direkt in die Rezession”, tages-
schau.de, 29 Eylül 2022, <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/konjunktur/rezession-deutschland-herbstgutachten-101.html>, (Erişim tarihi: 13
Ekim 2022).

13 “Konjunkturprognose: Habeck rechnet für 2023 mit Rezession”, tages-
schau.de, 12 Ekim 2022, <https://www.tagesschau.de/wirtschaft/konjunktur/rezession-inflation-habeck-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

14 Bahattin Gönültaş, “Almanya, Artan Enerji Maliyetlerini Frenlemek
için 200 Milyar Avro Harcayacak”, Anadolu Ajansı, 29 Eylül 2022.

15 “Maßnahmen gegen Energiekrise: Bund und Länder ohne Einigung
bei Entlastung”, zdf.de, 4 Ekim 2022, <https://www.zdf.de/nachrichten/wirtschaft/entlastungspaket-bund-laender-beratungen-buerger-energie-inflation-100.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

16 “Gaskommission: Experten schlagen zweistufige Entlastung vor”, tages-
schau.de, 10 Ekim 2022, <https://www.tagesschau.de/inland/energiekrise-expertenkommission-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

17 “Almanya Ukrayna'ya Doğrudan Silah Teslimatı Yapacak”, *Hürriyet*, 27
Şubat 2022.

18 Erbil Başay, “Almanya Meclisi, Ordu için Ayrılacak 100 Milyar Avroluk
Fonu Onayladı”, Anadolu Ajansı, 3 Haziran 2022.

19 “Military Support for Ukraine”, Federal Hükümet, 11 Ekim 2022,
<https://www.bundesregierung.de/breg-en/news/military-support-ukraine-2054992>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

20 “Ukrayna'ya Silah Yardımı Baskısı”, *Hürriyet*, 15 Eylül 2022.

Kuzey Akım 1 üzerinden Almanya'ya gelen doğal gaz da Ağustos sonu itibarıyla Rusya tarafından fiilen durdurulmuştur.²¹ Mevcut savaşa rağmen Kuzey Akım 1 üzerinden doğal gaz tedarikinin devam edeceği beklentisiyle Almanya'nın enerji dönüşümünü tamamlaması ve muhtemelen 2024'e kadar doğal gaz/enerji alternatiflerini çeşitlendirebilmesi hedeflenmiştir. Böylelikle her ne kadar Rusya'dan enerji tedarikinin devamlılığına önem verildiyse de Ağustos sonu itibarıyla bunun da artık fiilen mümkün olmayacağı anlaşılmıştır. Bu çerçevede başta çeşitli Ortadoğu ve Körfez ülkeleriyle son haftalarda enerji anlaşmalarının sağlanması²² Almanya'nın geçmiş yıllarda ileri sürdüğü "değerlere dayalı" siyasetini de ekonomik gerekçeler sebebiyle askıya aldığı eleştirilerine neden olmuştur. Bu pragmatizm demek değildir ki Almanya enerji ihtiyacını kısa vadede söz konusu yeni tedarikçi ülkelerle anlaşarak sağlayabilin. Zira kısa vadede ülkenin enerji ihtiyacı sorununun çözülmesi pek mümkün olmamakla birlikte seçmen nezdinde bu adımların savunulması da maliyetli olabilir.

ALMANYA'DA ÖNE ÇIKAN DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Özellikle Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısıyla irtibatlı olarak Almanya'da öne çıkan diğer güncel gelişmelere de işaret etmek gerekmektedir. Örneğin Eylül sonunda Kuzey Akım 1 ve 2 doğal gaz boru hatlarında dört sızıntı olduğu haberleri kamuoyuna yansımış ve birçok uluslararası kurum tarafından da söz konusu sızıntıların sabotaj sonrası olduğu değerlendirilmesi yapılmıştır.²³ Geline aşamada bu durum halen netleşmemiş ve somut bir değerlendirme yapılmamışken birçok spekülasyon ile böyle bir sabotajın hangi ülkeye yarayacağı yorumları kamuoyunda yer bulmuştur. Halihazırda bu boru hatlarından Almanya'ya zaten doğal gazın gelmemesi bir yana Alman medyasında

21 Annette Kammerer, "Russland stoppt Gaslieferung: Und wieder ruht Nord Stream 1", tagesschau.de, 31 Ağustos 2022, <https://www.tagesschau.de/ausland/europa/russland-north-stream-103.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

22 Kemal İnat, "Almanya 'Kışı Atlamak' için Körfez'in Kapsamında", Anadolu Ajansı, 26 Eylül 2022.

23 Atilla Altuntaş, "İsveç: Kuzey Akım 1 ve Kuzey Akım 2 Gaz Sızıntılarında Sabotaj Şüphesi Güçlendi", Anadolu Ajansı, 6 Ekim 2022.

sabotajın Rusya tarafından yapılmış olabileceğine de işaret edilmektedir. Ancak bunun Rusya'ya bir katkısının olmayacağı şerhini düşenler ve ihtiyatlı değerlendirmeler yapılması gerektiğini ifade edenler de olmuştur. Saldırının Amerika Birleşik Devletleri tarafından yapılmış olabileceğine değinenler mevcut olsa da kamuoyunda ve Alman güvenlik bürokrasisinde buna ihtimal verilmediği ileri sürülmektedir.²⁴ Sızıntıların sabotaj nedeniyle olduğu şüphesinin kuvvetlenmesi sonrasında 10 Ekim itibarıyla Federal Başsavcılığın soruşturmayı üstlendiği duyurulmuştur. Yapılan açıklamada enerji arzına yönelik ciddi bir saldırıya işaret edilirken bunun Almanya'nın iç ve dış güvenliğini etkileyebileceği belirtilmiştir.²⁵

Bir diğer sabotaj ihtimali 8 Ekim'de Alman demir yollarında meydana gelmiştir. Trenlerin telsiz sisteminde oluşan bir sorundan kaynaklı olarak ülkenin kuzeyinde tren seferleri büyük ölçüde durmuştur. Söz konusu kabloların iki yerde kesildiği Federal Ulaştırma Bakanlığı tarafından kamuoyu ile paylaşılırken bunun kasten yapıldığı belirtilmiştir.²⁶ Konuya dair soruşturmalar halen sürerken ve somut bir fail de henüz netleşmemişken Alman demir yolları şirketi Deutsche Bahn AG'nin demir yolu ağı hakkında hassas bilgilerin dışarı sızdırıldığı iddiası medyaya yansımıştır. Ayrıca bazı güvenlik uzmanları²⁷ ve Yeşiller üyesi siyasetçilerin²⁸ bu sabotajı Rusya ile ilişkilendirmeleri de dikkat çekmiştir. Her ne kadar Alman demir yollarına yönelik geçmişte de bazı saldırılar olmuşsa da ilk kez bu kapsamda organize bir sabotaj gerçekleşmiştir.

Son olarak Almanya'nın Federal Bilgi Teknolojileri Güvenliği Dairesi (Bundesamt für Sicherheit in

24 Michael Götschenberg, "Nord-Stream-Pipelines Schwierige Suche nach dem Täter", tagesschau.de, 29 Eylül 2022, <https://www.tagesschau.de/inland/nord-stream-explosionen-ermittlungen-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

25 "Pipelinelecks: Bundesanwaltschaft ermittelt", zdf.de, 10 Ekim 2022, <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/ostseepipeline-leck-bundes-anwaltschaft-100.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

26 Erbil Başay, "Almanya'nın Kuzeyinde Sabotaj Nedeniyle Tren Seferleri Durdu", Anadolu Ajansı, 8 Ekim 2022.

27 "Sabotajın Arkasında Devlet mi Var", *Hürriyet*, 10 Ekim 2022.

28 "Deutsche Bahn: Politiker verlangen nach Sabotage Konsequenzen", spiegel.de, 9 Ekim 2022, <https://www.spiegel.de/panorama/deutsche-bahn-politiker-verlangen-nach-sabotage-konsequenzen-a-ed341e54-781b-429e-9a5f-b442b870e6e6>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

der Informationstechnik, BSI) Başkanı Arne Schönbohm ile ilgili bir iddia dikkate değerdir. Buna göre Schönbohm'un, Rus istihbaratıyla irtibatlı olduğu ileri sürülen bir IT derneğiyle bağı olduğu ve görevden alınacağı iddiası 9 Ekim'de kamuoyuna yansımıştır. Bu bağlamda Federal İçişleri Bakanı Nancy Faeser'in (SPD) bir güven sorununun oluşması sebebiyle BSI Başkanı Schönbohm'u görevden almayı planladığı ileri sürülmüştür. Böylelikle henüz somut deliller veya bir soruşturma olmaksızın konunun şimdilik güven sorunu etrafında ele alındığı söylenebilir. Diğer yandan kamu hizmeti yasaları sebebiyle doğrudan görevden alma mümkün görünmezken Schönbohm'un başka bir göreve kaydırılması gerektiği ileri sürülmektedir.²⁹

SONUÇ

Sonuç itibarıyla Almanya'da sonbahar ve kış aylarında iç ve dış siyasette önemli konuların öne çıkması muhtemeldir. Öncelikle 9 Ekim'deki Aşağı Saksonya eyalet seçimleri sonuçlarının federal hükümete ne gibi etkileri olacağı üzerinde durulacağı ve partilerin atacakları adımlar gündeme gelebilir. Bu seçimin kazananları SPD ve Yeşiller olurken kaybedenleri ise CDU ve FDP'dir. Federal hükümetteki koalisyon ortaklarından FDP'nin eyalet meclisi seçimlerinde de gerileme trendini sürdürmesinin federal koalisyona da bazı etkileri olabilir. SPD, Yeşiller ve FDP koalisyonu içerisinde daha fazla fikir ayrılıklarının gün yüzüne çıkması muhtemeldir.

Ukrayna'daki gelişmelere paralel olarak Almanya'nın gündemini meşgul etmesi beklenen bir diğer husus Ukrayna'ya başta Leopard 2 tankları olmak üzere ağır silahların gönderilmesi meselesidir. Baskılara rağmen Şansölye Scholz tankların gönderilmesini reddederek bunu diğer ülkelerden ayrı olarak "tek başına hareket etmeme" ile gerekçelendirmektedir. Alman kamuoyu ve medyasında

29 "Fragwürdige Kontakte: BSI-Chef soll abberufen werden", tagesschau.de, 9 Ekim 2022, <https://www.tagesschau.de/inland/innenpolitik/bsi-schoenbohm-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022); "Almanya Siber Güvenlik Şefi, Rusya Bağlantısı İddiasıyla Görevden Alınabilir", TRT Haber, 10 Ekim 2022.

Bu yayındaki fikirler tamamen yazarına aittir ve SETA Vakfı'nın yayın politikasını yansıtmayabilir.

ağırlıklı olarak eleştiriler sürmesine rağmen şansölyenin bu tutumundan taviz vermemesi kuvvetle muhtemeldir.

Almanya'da özellikle ciddi bir seviyeye ulaşan enerji krizi önümüzdeki kış aylarında doğal gaz tüketiminin artmasıyla birlikte daha da belirginleşecektir. Enerji krizi federal hükümeti başta Körfez ülkeleri olmak üzere olası yeni enerji tedarikçileriyle bir araya gelmeye itmiştir. Ancak bu pragmatik tutum Almanya'nın ileri sürdüğü "değerlere dayalı" politikalar ile uyuşmadığı gerekçesiyle eleştirilere de neden olmaktadır.

Yükselen enflasyon ve artan enerji maliyetleri sebebiyle federal hükümetin geçtiğimiz aylarda kabul ettiği 65 milyar avro tutarındaki yardım paketine ek olarak 200 milyar avro tutarında yeni bir paketi de hayata geçirmesi beklenmektedir. Ancak bu paketin on altı eyletle birlikte ve hatta koalisyon ortakları arasında hangi çerçevede hayata geçirileceği meselesi bilhassa yasalaşma sürecinde muhtemel anlaşmazlıklara neden olabilir. Benzer şekilde Federal Ekonomi ve İklim Koruma Bakanı Robert Habeck (Yeşiller) halihazırda faaliyetteki nükleer santrallerin kapatılmasını planlasa da Almanya'yı ekonomik anlamda zora sokacağı gerekçesiyle FDP'nin direnciyle karşılaşmaktadır.³⁰ Bu durum ise önümüzdeki süreçte koalisyon içerisinde daha fazla anlaşmazlığın oluşması ihtimalini güçlendirmektedir.

Yükselen enflasyon ve artan enerji maliyetleri ileri sürülerek önümüzdeki aylarda radikal çevrelerin protestolara ve hatta "halk ayaklanmaları"na yönelebileceği de Alman siyaseti ve güvenlik bürokrasisi tarafından ileri sürülmüştür.

Son olarak Kuzey Akım 1 ve 2 doğal gaz boru hatlarına yönelik muhtemel sabotajların faili henüz belirlenmemişken Alman demir yollarına bir sabotaj düzenlenmesi kamuoyunda kaygıyla takip edilmektedir. İlerleyen süreçte benzer eylemlere şahit olunabileceği yönündeki uyarılar ise endişeleri artırmaktadır.

30 "Streit über Atomkraft: Lindner bremst Habeck aus", tagesschau.de, 11 Ekim 2022, <https://www.tagesschau.de/inland/innenpolitik/akw-ampel-streit-101.html>, (Erişim tarihi: 13 Ekim 2022).

